

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0224U032772

Державний реєстраційний номер: 0122U000803

Відкрита

Дата реєстрації: 04-12-2024

1. Етапи виконання

Номер етапу: 2

Назва етапу: Аналіз та узагальнення зібраної наукової та емпіричної інформації

Початок етапу: 03-2024

Закінчення етапу: 11-2024

Вид звітнього документа: Проміжний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02070803

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Адреса: вул. 600-річчя, буд. 21, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21021, Україна

Телефон: 380432508930

Телефон: 380432508778

E-mail: rector@donnu.edu.ua

WWW: <http://www.donnu.edu.ua/>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02070803

Адреса: вул. 600-річчя, буд. 21, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21021, Україна

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Телефон: 380432508930

Телефон: 380432508778

E-mail: rector@donnu.edu.ua

WWW: <http://www.donnu.edu.ua/>

Назва організації: Національний фонд досліджень України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 42734019

Адреса: вул. Бориса Грінченка, 1, м. Київ, 01001, Україна

Підпорядкованість: Кабінет Міністрів України

Телефон: 380442981622

Телефон: 380442981622

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 2201300

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 2389.729 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

2021.01/0151 Підвищення ефективності кримінально-правової охорони довкілля в Україні: теоретико-прикладні засади

Назва роботи (англ)

2021.01/0151 Improving the effectiveness of criminal law protection of the environment in Ukraine: theoretical and applied principles

Реферат (укр)

Здійснено критичний аналіз положень кримінального і регулятивного законодавства, пов'язаного із забезпеченням кримінально-правової охорони довкілля, на предмет наявності прогалин, колізій та інших недоліків, а також підготовлено робочий варіант правової моделі (концепції) підвищення кримінально-правової охорони довкілля в Україні. Визначено правотворчі та правозастосовні проблеми, які існують у сфері кримінально-правової охорони надр в Україні, а також запропоновані шляхи вирішення окреслених проблем. Обґрунтовано гіпотезу про необхідність доповнення передбаченого ст.240-1 КК України переліку кваліфікуючих ознак за рахунок вказівки на вчинення досліджуваного злочину за попередньою змовою групою осіб та організованою групою (ч. 2 і ч. 3 цієї статті КК України, відповідно). Дістали подальшого розвитку доктринальні позиції, зміст яких полягає в тому, що: 1) законодавча невизначеність щодо мінімального розміру незаконного видобування бурштину: а) може призводити до різної юридичної оцінки тотожних діянь; б) є корупційною «лазіркою» для правозастосувачів, бо за бажання будь-яке кримінальне провадження можна закрити через визнання діяння малозначним; 2) застосування ч. 1 ст. 240-1 КК України до всіх (незалежно від розмірів) випадків незаконних операцій з бурштином не відповідає вимозі відносної поширеності діяння як одного з чинників криміналізації. Уперше обґрунтовано наукову гіпотезу, зміст якої полягає в тому, що *de lege ferenda* кримінальна відповідальність ст.241 КК України: по-перше, має наставати не лише за порушення спеціальних правил, що має наслідком зміну природних властивостей атмосферного повітря через його насичення забруднюючими речовинами, а й за наявності наслідку у виді зміни атмосферних явищ; по-друге, не повинна пов'язуватись із такими похідними суспільно небезпечними наслідками, як створення небезпеки для життя, здоров'я людей чи довкілля.

Реферат (англ)

A critical analysis of the provisions of criminal and regulatory legislation related to criminal law protection of the environment was carried out to identify gaps, conflicts, and other shortcomings, and a working draft of a legal model (concept) for improving criminal legal protection of the environment in Ukraine was elaborated. The author substantiates the hypothesis that it is necessary to supplement the list of aggravating elements provided for in Article 240-1 of the Criminal Code of Ukraine by indicating that the crime under study was committed by a group of persons and an organized group (Part 2 and Part 3 of this Article of the Criminal Code of Ukraine, respectively). The doctrinal positions have been further developed, the essence of which is that: 1) legislative uncertainty regarding the minimum amount of illegal amber extraction: a) may lead to different legal assessments of identical acts; b) is a corruption "loophole" for law enforcement officers, since any criminal proceedings can be closed if desired by recognizing the act as insignificant; 2) application of Part 1 of Article 240-1 of the Criminal Code of Ukraine to all (regardless of size) cases of illegal amber operations does not meet the requirement of relative prevalence of the act as one of the factors of criminalization. For the first time, the author substantiates the research hypothesis that de lege ferenda criminal liability under Article 241 of the Criminal Code of Ukraine: firstly, should be imposed not only for violation of special rules which results in change in the natural properties of atmospheric air due to its saturation with various pollutants, but also if there is a consequence in the form of a change in atmospheric phenomena; secondly, should not be associated with such derivative socially dangerous consequences as endangering life, health or the environment.

Індекс УДК: 349.6, 349.6.086, 349.6.086(4/9), 343.2/.7, 343.21, 343.2/.7(1-4), 504.03; 504.03;316; 504:34

Коди тематичних рубрик НТІ: 10.53, 10.53.65, 10.53.91, 10.77, 10.77.03.03, 10.77.05.91, 87.03.13

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Кримінальні правопорушення проти довкілля (основні положення кримінально-правової характеристики) : навчальний посібник

Назва продукції (англ): Criminal offenses against the environment (basic provisions of the criminal law characteristics): study guide

Очікувані результати: Навчальні матеріали

Галузь застосування: 85.42 Вища освіта; 72.20 Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук

Опис продукції (укр): У навчальному посібнику розкриваються основні положення кримінально-правової характеристики кримінальних правопорушень, відповідальність за які передбачена розділом VIII Особливої частини КК України. Наведено загальну характеристику кримінальних правопорушень проти довкілля, досліджено об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки складів цих деліктів, розглянуто їх співвідношення з іншими правопорушеннями. З'ясовано зміст бланкетних диспозицій відповідних кримінально-правових заборон, висвітлено практику їх застосування. Книга передусім розрахована на здобувачів вищої освіти, які навчаються за правовою спеціальністю, та науково-педагогічних працівників, які викладають навчальні дисципліни кримінально-правового циклу. Видання також може бути корисним працівникам органів правопорядку, суддям, адвокатам, усім, хто цікавиться проблемами сучасного кримінального та екологічного права.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Підвищення рівня підготовки студентів закладів вищої освіти

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР, Навчальне видання

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 03.2024-11.2024

Виробник продукції: ДонНУ імені Василя Стуса

Споживачі продукції: Наукові установи, Заклади вищої освіти, Юридичні консультації

Перспективні ринки: Ринок освітніх послуг, Юридичні послуги

Права інтелектуальної власності: належать авторам і ДонНУ імені Василя Стуса спільно

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

7. Бібліографічний опис

Кримінальні правопорушення проти довкілля (основні положення кримінально-правової характеристики) : навчальний посібник / О. О. Дудоров, Д. В. Каменський, Р. О. Мовчан, Є. О. Письменський / за ред. О. О. Дудорова, Р. О. Мовчана. Київ : Норма права, 2024. 468 с. ISBN 978-617-8306-08-3

Movchan R., Kamensky D. Criminal liability for soil pollution in Western Europe and Ukraine: A comparative study. *Soil Security*. 2024. Vol. 14. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.soisec.2024.100129>. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2667006224000030#abs0001> (Scopus)

Movchan, R., Kamensky, D., Dudorov, O., Mamedova, S., & Holovchuk, V. (2024). Intentional destruction or damage of objects of plant life as a crime under the law of Ukraine and other European countries: cross-jurisdictional analysis. *Amazonia Investiga*, 13(75), 296–307. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2024.75.03.25>. URL: <https://amazoniainvestiga.info/check/75/25-296-307.pdf> (Web of Science Core Collection, Q3).

Movchan, R., Dudorov, O., Kamensky, D., Vozniuk, A., Makarenko T. (2024). Criminal liability for illegal acts with amber: law-making and law-enforcement issues. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 3, 197–203. DOI: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2024-3/197>. URL: <https://nvngu.in.ua/index.php/en/archive/on-the-issues/1909-2024/content-3-2024/6933-197> (Scopus, Q3)

Мовчан Р. О., Душевська О. В. Зміна обстановки як підстава звільнення від кримінальної відповідальності за незаконну порубку, перевезення, зберігання, збут лісу (ст. 246 КК України України): проблеми судової практики. Слово Національної школи суддів України. 2024. № 1. С. 113–124. DOI: [10.37566/2707-6849-2024-1\(46\)-11](https://doi.org/10.37566/2707-6849-2024-1(46)-11)

Мовчан Р. О., Душевська О. В. Про перспективи вдосконалення санкцій норм, присвячених регламентації відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень у сфері лісових відносин. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2024. № 1. С. 205–216. DOI: [10.31558/2786-5835.2024.1.20](https://doi.org/10.31558/2786-5835.2024.1.20). URL: <https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/16173/16067>

Мовчан Р. О., Дудоров О. О. Правові засади протидії «бурштиновим» зловживанням: проблеми застосування та оптимізації. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 5. С. 723–730. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.05.111>. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/313156>

Дудоров О. О., Мовчан Р. О. Системно-правові аспекти юридичної відповідальності за незаконні дії бурштином. *Правова держава*. 2024. № 55. С. 172–186. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2024.55.311970>. URL: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/311970/304537>

Андрушко А., Дудоров О. Екоцид у міжнародному та національному кримінальному праві. *Збірник «Науковий вісник НДІ проблем досудового розслідування»*. 2024. № 1. С. 5–39. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2024.55.311970>. URL: <https://ndipdr.com.ua/wp-content/uploads/2024/03/стаття-Андрушко-Дудоров-3.pdf>

Дудоров О. О., Каменський Д. В. Об'єктивна сторона кримінально караного порушення законодавства про захист рослин. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2024. Вип. 83. Ч. 3. С. 41–48. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2024.55.311970>. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/07/83-part-3.pdf>

Дудоров О. О., Каменський Д. В. Кримінальний закон на захисті природно-заповідного фонду (об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 252 КК України). *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 4. С. 502–510. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2024.55.311970>. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/08/86.pdf>

Дудоров О. О., Письменський Є. О. Порушення правил охорони вод: проблеми тлумачення і вдосконалення кримінального закону. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2024. № 2. С. 26–35. DOI: <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2024-2-10-5>. URL: <https://policeystyka.dnuvs.ukr.education/index.php/policeystyka/article/view/186/166>

Дудоров О., Письменський Є. Забруднення атмосферного повітря як злочин проти довкілля: законодавчий, правозастосовний і теоретичний аспекти. *Збірник «Науковий вісник НДІ проблем досудового розслідування»*. 2024. № 2. С. 146–196. DOI: <https://doi.org/10.61417/2786-7900.2024.2.11>. URL: https://drive.google.com/file/d/1m7U5mP8jVzsTMWH8E7-68cZ6CZQNtx_1/view

Дудоров О., Письменський Є. Сучасний стан кримінально-правової протидії порушенням правил охорони вод. Вісник ЛННІ ім. Е. О. Дідоренка. 2024. Вип. 3. С. 64–79. DOI: 10.32782/2786-9156.107.3.64-79. URL: <https://luhbulletin.dnuvs.ukr.education/index.php/main/article/view/234>

Дудоров О. О., Мовчан Р. О. Незаконні дії з бурштином: про деякі напрями вдосконалення кримінального закону з урахуванням судової практики його застосування. Пам'яті професора П.С. Матишевського : збірка тез доповідей учасників науково-практичного круглого столу «Питання кримінального права у правових позиціях судів України» (7 березня 2024 року) / упоряд. А.А. Стрижевська, С.Д. Шапченко, К.П. Задоя. Київ, 2024. С. 54–63. https://drive.google.com/file/d/1c8k6_5OSFZw4PjUa5Dbqs8_qCKxUJhJE/view

Дудоров О. О., Мовчан Р. О. Бланкетність диспозиції ст. 240-1 Кримінального кодексу України: теоретичні настанови і реалії правозастосування. Закарпатські правові читання. Сталий розвиток та інституційна спроможність в умовах війни : національний та міжнародно-правовий аспекти : Матеріали XVI міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород, 26–27 квітня 2024 р. Львів–Торунь: Liha-Pres, 2024. С.563–566. <https://doi.org/10.36059/978-966-397-377-7-155>

Мовчан Р. О. Кримінальна відповідальність за незаконну порубку лісу, вчинявану «в інших особливо охоронюваних лісах» (ч. 3 ст. 246 КК УКРАЇНИ України): практичні проблеми, законодавчі перспективи. «Азовські правові читання» : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 17–18 травня 2024 р. Запоріжжя : Бердянський державний педагогічний університет, 2024. С. 18–22

Дудоров О. О., Каменський Д. В. До питання про об'єкт порушення законодавства про захист рослин (ст. 247 КК України). Азовські правові читання: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 17–18 травня 2024 р. Запоріжжя : Бердянський державний педагогічний університет, 2024. С. 6–10

Мовчан Р. О., Душевська О. В. Про деякі проблеми конструювання санкцій норм, присвячених регламентації відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень у сфері лісових відносин. Захист прав людини в українській моделі перехідного правосуддя : матеріали наук. практ. круглого столу, м. Харків, 14 черв. 2024 р. : електрон. наук. вид. / НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України; Харків: Право, 2024. С. 133–138. DOI: <https://doi.org/10.31359/9786178411541>

Дудоров О. Про роль кримінального закону в охороні водних ресурсів (теоретичний аспект). Теоретико-прикладні проблеми юридичної науки на сучасному етапі реформування кримінальної юстиції: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 10 травня 2024 року). Хмельницький: 2024. С. 13–18. URL: <https://univer.km.ua/sites/default/files/Наукова%20діяльність/збірник%20конференції%2010.05.2024.pdf>

Дудоров О. О., Письменський Є. О. Кримінально-правові аспекти забезпечення права людини на якісне атмосферне повітря. Права людини та публічне врядування в сучасних умовах : Матеріали VII Міжнародного правничого форуму, 28 травня 2024 р., м. Чернівці / Уклад. І. В. Ковбас, І. І. Бабін, О. І. Ющик, І. Ж. Торончук, П. І. Крайній. Чернівці : Технодрук, 2024. С. 55–59. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/eadd791a-6e68-4875-b507-e3ff3b890798/content>

Дудоров О., Письменський Є. Кримінально-правове забезпечення права людини на водну безпеку: деякі тенденції судової практики. Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики: Збірник матеріалів XII Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. М. В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. С. 206–209. URL: <https://rep.dnuvs.ukr.education/server/api/core/bitstreams/3d4327d2-3b88-430f-ad64-98b10f658b7a/content>

Дудоров О. О., Письменський Є. О. Стан кримінально-правового реагування на забруднення атмосферного повітря в Україні. Захист прав людини в українській моделі перехідного правосуддя: матеріали наук.-практ. круглого столу, м. Харків, 14 черв. 2024 р. : електрон. наук. вид. / НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України; Громад. орг. «Всеукр. асоц. кримін. права». Харків : Право, 2024. С. 126–132. DOI: <https://doi.org/10.31359/9786178411541>

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 254

Мова звіту: Українська

Умови поширення в Україні: Не заборонено

Умови передачі іншим країнам: Не заборонено

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Дудоров Олександр Олексійович (д. ю. н., професор)

Душевська Олена Вікторівна

Каменський Дмитро Васильович (д. ю. н., професор)

Письменський Євген Олександрович (д.ю.н., професор)

Керівник організації:

Хаджинов Ілля Васильович (д. е. н., професор)

Керівники роботи:

Мовчан Роман Олександрович (д. ю. н., професор)

Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ

Юрченко Т.А.